

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

Aqua-Terra Nova BV

Zuidweg 79
2671 MP Naaldwijk
telefoon 0174 – 625246
fax 0174 – 629744
www.aquaterranova.nl

**Eco-effectscan
Kreeklaan 10
te 's-Gravenzande**

**Opdrachtgever
Gemeente Westland
te Naaldwijk**

Datum: 15 april 2015
Rapportnr: 215024/AQT301/IF
Status: definitieve rapportage

COLOFON

Titel : *Eco-Effectscan Kreeklaan 10 te 's-Gravenzande*

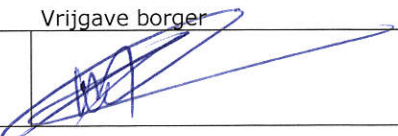
Opdrachtgever : **Gemeente Westland**
Contactpersoon : mw. T. van Engelvaart- van Velzen

Projectteam
Projectmanager : dhr. ing. A.P. Wubben
Auteur : dhr. I. Fernandez MSc.
Borging : mw. ing. M. Langstraat

Projectnummer : **215024**

Aqua-Terra Nova is lid van het Netwerk Groene Bureaus, de branche organisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van groene adviesbureaus.

Datum vrijgave	Status	Goedkeuring projectmanager	Vrijgave burger
15 april 2015	Definitief		

© 2015 Aqua-Terra Nova B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Doelstelling	2
1.3	Leeswijzer	2
1.4	Verantwoording	2
2	METHODE.....	3
2.1	Inleiding	3
2.2	Projectbeschrijving	3
2.3	Beoordeling beschermde natuurgebieden	3
2.4	Wettelijk kader Flora- en Faunawet	3
2.5	Aanwezigheid beschermde planten en dieren	3
2.6	Effectbeoordeling en toetsing.....	4
3	PROJECTGEBIED	6
3.1	Ligging	6
3.2	Bestaande situatie.....	6
3.3	Beoogde situatie en activiteiten	7
4	RESULTATEN.....	8
4.1	Natuurbeschermingswet en Ecologische Hoofdstructuur	8
4.2	Vaatplanten.....	8
4.3	Vogels	8
4.4	Grondgebonden zoogdieren	9
4.5	Vleermuizen	9
4.6	Amfibieën en reptielen	10
4.7	Vissen.....	10
4.8	Overige beschermde soorten	10
5	EFFECTEN EN MAATREGELEN	11
5.1	Beschermde natuurgebieden.....	11
5.2	Beschermde soorten	11
5.3	Maatregelen	11
6	REFERENTIES	13
BIJLAGE 1	WETTELIJK KADER	14
BIJLAGE 2	PROJECTGEBIED.....	16
BIJLAGE 3	BESCHERMDE NATUURGEBIEDEN	17

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Gemeente Westland beoogt de herontwikkeling van het perceel Kreeklaan 10 te 's-Gravenzande. Voor dit project dienen onder andere de gevolgen van de ruimtelijke ingrepen op de aanwezige flora en fauna te worden weergegeven. In dit kader is de onderhavige Eco-effectscan uitgevoerd door InfoFauna in opdracht van Aqua-Terra Nova BV.

1.2 Doelstelling

De Eco-effectscan heeft als doel te inventariseren of het project mogelijk in strijd is met de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet of de Ecologische Hoofdstructuur in de Wet ruimtelijke ordening. Hiertoe worden de effecten van de activiteiten op beschermde gebieden en soorten inzichtelijk gemaakt en wordt geadviseerd hoe te handelen in het kader van de natuurwetgeving. Voor de vigerende wetgeving zie Bijlage 1.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de onderzoeksmethode en het toetsingskader van de Eco-effectscan beschreven. In hoofdstuk 3 worden het project en het projectgebied beschreven. De resultaten van de inventarisatie en de te verwachten effecten worden in hoofdstuk 4 beschreven. In hoofdstuk 5 volgen de conclusies en worden de maatregelen geadviseerd. Bronvermeldingen zijn in de tekst met een nummer aangegeven, wat naar het desbetreffende nummer in de referentielijst verwijst.

In de bijlagen wordt de natuurwetgeving toegelicht, zijn kaarten van het projectgebied opgenomen en is een inventarisatielijst opgenomen met de resultaten van het locatiebezoek en de literatuurstudie.

1.4 Verantwoording

Dit onderzoek geeft een zo volledig mogelijk beeld van aangetroffen aanwezige soorten en de effecten die het project op deze soorten kan hebben. Dit dient gezien te worden vanuit het perspectief dat het onderzoek gebaseerd is op een momentopname. De waarnemingen en conclusies sluiten niet uit dat de ecologie zich op het projectgebied onvoorspelbaar ontwikkelt. Indien dit het geval is dient de initiatiefnemer hiertoe adequate maatregelen te treffen.

2 METHODE

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe de resultaten van de voorliggende rapportage tot stand zijn gekomen. Dit hoofdstuk dient tevens als onderbouwing van de conclusies. In het kort wordt weergegeven hoe de Flora- en Faunawetgeving in het project wordt geborgd.

2.2 Projectbeschrijving

Het project wordt beschreven aan de hand van de door de opdrachtgever verstrekte informatie. Hiertoe wordt de omvang en ligging van het projectgebied beschreven in relatie tot groenstructuren in de omgeving, wordt de bestaande situatie geschetst en worden de beoogde activiteiten omschreven.

2.3 Beoordeling beschermde natuurgebieden

Op basis van provinciale en lokale kaartendatabases wordt de ligging van natuurgebieden in de omgeving van het projectgebied inzichtelijk gemaakt. Het betreft gebieden in de Natuurbeschermingswet en in de Ecologische Hoofdstructuur. Indien dergelijke beschermde natuurgebieden binnen een straal van 3 km van het projectgebied gelegen zijn of de ingreep een zodanig karakter heeft dat effecten op grotere afstand mogelijk zijn, wordt de wettelijke status beschreven en wordt beoordeeld of negatieve effecten op de gebieden uitgesloten kunnen worden.

2.4 Wettelijk kader Flora- en Faunawet

Voor een uitgebreide omschrijving van de wet- en regelgeving zie Bijlage 1. In de Flora- en faunawet zijn beschermde soorten aangewezen. Hierbij zijn soorten ingedeeld in 3 beschermingscategorieën (tabel 1, 2 en 3) en vormen vogels een aparte categorie. Aanvullend zijn de nesten van enkele vogels jaarrond beschermd.

De bescherming van soorten is met name gericht op populaties en verblijfplaatsen van individuen. Hierbij wordt het 'nee, tenzij'-principe gehanteerd. Handelingen in strijd met de verbodsbepalingen zijn per definitie verboden. Uitzonderingen voor overtreding van de verbodsbepalingen kunnen worden verleend middels vrijstellingen en ontheffingen. Tevens is de zorgplicht te allen tijde van kracht voor alle planten en dieren. Zie box 1 voor de relevante verbodsbepalingen bij ruimtelijke inrichting en ontwikkelingen.

Box 1. Relevante verbodsbepalingen bij ruimtelijke inrichting en ontwikkelingen

Art 2 (zorgplicht); verplichting om schadelijke handelingen achterwege te laten, zoveel als redelijkerwijs gevergd kan worden; Art. 8: verbod op het beschadigen etc. van groeiplaatsen van beschermde planten; Art. 9: verbod op het doden, verwonden, vangen, opsporen etc. van beschermde dieren; Art. 11: verbod op het beschadigen, verstoren etc. van verblijfplaatsen van beschermde dieren; Art. 12: verbod op het beschadigen, vernielen en uitnemen van eieren van beschermde dieren.

2.5 Aanwezigheid beschermde planten en dieren

Aan de hand van een veldbezoek, verspreidingsatlassen, overige naslagwerken en lokale waarnemingen wordt een lijst samengesteld van tabel 1, 2 en 3-soorten en vogels met jaarrond beschermde nesten welke in de omgeving van het projectgebied zijn waargenomen. De lijst met beschermde soorten is een momentopname, is niet limitatief en kan aangevuld worden met beschermde soorten waarvan de aanwezigheid aannemelijk is.

Voor deze soorten wordt op basis van het verkennend locatiebezoek de geschiktheid van biotopen in het projectgebied beoordeeld. In tabel 1 is een niet-limitatieve lijst van te beoordelen biotoopkenmerken weergegeven. Tijdens het locatiebezoek waargenomen beschermde soorten worden eveneens genoteerd.

Tabel 1. Beoordeling geschiktheid biotoop per soortgroep (niet limitatief)

Soortgroep	Biotoopkenmerken	Relevante biotoopfunctie
Planten	Vegetatiestructuur, bodemtype, vochtigheid, voedselrijkheid, begroeiing watergang, etc.	Standplaats
Vogels	Vegetatiestructuur, boomholten, holten onder dakpannen of in gebouwen, etc.	Vaste verblijfplaats of voortplantingslocatie c.q. nest
Reptielen en grondgebonden zoogdieren	Droge biotoop: vegetatiestructuur, bodemtype, vochtigheid, beschutting, etc.	Vaste verblijfplaats, migratieroute
Vleermuizen	Vegetatiestructuur, holten in bomen of in gebouwen, lijnvormige elementen, etc.	Vaste verblijfplaats, vliegroute, foerageergebied
Amfibieën	Vegetatiestructuur, begroeiing, doorzicht en uitklimbaarheid watergang, beschutting, etc.	Vaste verblijfplaats, migratieroute
Vissen	Vegetatiestructuur watergang en oevers, sliblaag, doorzicht, etc.	Vaste verblijfplaats
Overige soorten	Alle bovenstaande kenmerken, etc.	Vaste verblijfplaats

De beoordeling van de aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het projectgebied resulteert in de vaststelling:

- Niet aanwezig c.q. afwezig; de soort is niet in de omgeving waargenomen of het projectgebied vormt geen geschikt biotoop voor soort welke in de omgeving waargenomen is; de beoordeling van de afwezigheid wordt uitsluitend in uitzonderingen behandeld; soorten welke op de inventarisatielijst zijn opgenomen en niet worden behandeld, worden per definitie beoordeeld als niet aanwezig c.q. afwezig;
- niet uit te sluiten; de soort is in de omgeving waargenomen of kan op basis van betrouwbare bronnen* verwacht worden en het projectgebied vormt geschikt biotoop voor verblijfplaatsen of andere functionele onderdelen van de leefomgeving van de soort;
- aanwezig; de soort is tijdens het locatiebezoek waargenomen of de soort is in het projectgebied waargenomen op basis van betrouwbare bronnen*.

*Betrouwbare bronnen zijn minder dan 3 jaar oude gegevens van overige ter zake kundigen en de NDFF.

2.6 Effectbeoordeling en toetsing

Voor de aanwezige beschermde soorten of beschermde soorten waarvan de aanwezigheid niet uitgesloten kan worden, worden de effecten van de voorgenomen handelingen beoordeeld en getoetst aan de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet en de zorgplicht.

De toetsing is gericht op aantasting en versterking van individuen en hun functionele leefomgeving. De toetsing is afhankelijk van de kwetsbare periode waarin handelingen een effect kunnen hebben. Vervolgens wordt beoordeeld of aantasting van individuen en hun functionele leefomgeving een effect heeft op de gunstige staat van instandhouding van de regionale of landelijke populatie. Zie tabel 2 voor een niet-limitatief toetsingskader per soortgroep.

Tabel 2. Toetsing handelingen per soortgroep (indicatief en niet limitatief)

Soortgroep	Vergraven/ Klepelen/ Verwijderen Bovengrond	Slopen/ Renoveren Bebouwing	Kappen/ Snoeien Bomen	Toetsing gericht op
Planten	X	X		Verlies standplaats
Vogels	X	X	X	Verlies of versterking nest
Grondgebonden zoogdieren	X		X	Verlies of versterking verblijfplaats
Vleermuizen	X	X	X	Verlies of versterking verblijfplaats, vliegroute of foerageergebied
Amfibieën	X			Verlies of versterking verblijfplaats
Reptielen	X			Verlies of versterking verblijfplaats
Vissen				Verlies of versterking verblijfplaats
Overige soorten	X			Verlies of versterking verblijfplaats

X = toetsing van de handeling op overtreding van verbodsbepaling of de zorgplicht

Per soortgroep worden de handelingen getoetst aan de verbodsbepalingen en de zorgplicht. Per beschermingscategorie worden hierbij verschillende toetsingskaders gehanteerd (zie tabel 3).

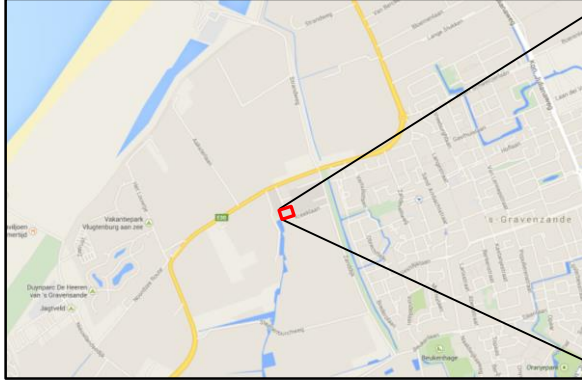
Tabel 3. Toetsingskader per beschermingscategorie

Categorie	Toetsingskader
Tabel 1 (Algemene soorten)	Voor handelingen in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling geldt een vrijstelling voor overtreding van de verbodsbepalingen.
Tabel 2 (Overige soorten)	Voor handelingen in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling geldt een vrijstelling voor overtreding van de verbodsbepalingen, mits de handelingen uitgevoerd worden conform een goedgekeurde gedragscode. Indien het niet mogelijk is om conform een gedragscode te werken, dan dient ontheffing aangevraagd te worden.
Tabel 3 (Soorten bijlage IV HR/bijlage 1 AMvB)	Effecten dienen te allen tijde voorkomen te worden. Indien effecten op soorten uit tabel 3 niet uitgesloten kunnen worden, dient de omvang van de mogelijke effecten inzichtelijk gemaakt te worden middels vervolgonderzoek.
Vogels	Verstoring of verwijdering van in gebruik zijnde nesten dient te allen tijde voorkomen te worden. Van ca. 15 vogelsoorten zijn de nesten jaarrond beschermd. Voor het verwijderen van dergelijke nesten is een ontheffing van de Flora- en Faunawet noodzakelijk.
Alle planten en dieren	In het kader van de zorgplicht dienen schadelijke effecten zoveel als redelijkerwijs verwacht kan worden voorkomen te worden, beperkt te worden of ongedaan gemaakt te worden.

3 PROJECTGEBIED

3.1 Ligging

Het plangebied omvat een U-vormig schoolgebouw met bijbehorend schoolplein en parkeerplaats en is gelegen ten westen van de dorpskern 's-Gravenzande. Zie figuur 1 en 2 voor de ligging en bijlage 2 voor de begrenzing van het projectgebied.

Figuur 1: ligging plangebied Kreeklaan

Figuur 2: bovenaanzicht plangebied

3.2 Bestaande situatie

Het plangebied heeft een oppervlakte van 4100 m² en is aan de noordoost kant omringd door woonhuizen. Ten zuidwesten ligt agrarisch gebied met kassen. Aan de achterkant en zijkant van het schoolgebouw loopt een smalle sloot. Aan de achterkant van het schoolgebouw staat een bomenrij wilgen (*Salix spp*). Op het schoolplein staat een drietal magnolia's (*Magnolia spp*) en een rand met struiken.

Figuur 3: Huidige schoolpand aan de Kreeklaan 10.

Figuur 4: opening tussen raam en dakrand

Figuur 5: spleet tussen houtwerk en muur

Het pand is meer dan vijf jaar niet meer in gebruik als school¹ en wordt tegenwoordig bewoond (anti-kraak). Het pand vertoont achterstallig onderhoud, de dakranden laten los, scheuren in de muren en het houtwerk is verrot (zie figuur 4 en 5). Het snoeien of anderszins bijhouden van vegetatie is achterwege gelaten, waardoor klimop en ornamentele planten welig tieren (zie figuur 6 en 7).

figuur 6: struiken op het schoolplein

Figuur 7: struiken op het schoolplein

3.3 Beoogde situatie en activiteiten

De activiteitenomschrijving is opgesteld aan de hand van plattegronden, ontwerptekeningen en de mondeling en schriftelijk door de opdrachtgever verstrekte informatie.

Het schoolgebouw met omliggend parkeerterrein en schoolplein wordt gesloopt ten behoeve van de realisatie van woningbouw.

Er zullen geen werkzaamheden aan de naastgelegen watergang plaatsvinden.

Deze activiteiten vormen de basis van de Eco-effectscan.

¹ Informatie verkregen door gesprek met huidige bewoner.

4 RESULTATEN

Het plangebied is bezocht op 27 en 28 maart 2015 om ter plekke de mogelijk aanwezige soorten te inventariseren, alsmede de impact van het bebouwen van dit gebied op de flora en fauna in te schatten. Op beide dagen was het bewolkt bij windkracht 3 Bft. De temperatuur was circa 10 °C.

4.1 Natuurbeschermingswet en Ecologische Hoofdstructuur

4.1.1 Ligging plangebied ten opzichte van Natura-2000 gebieden

Het projectgebied is niet gelegen in of grenst niet aan gebieden in de Natuurbeschermingswet. Het dichtstbijzijnde Natura-2000 gebied Solleveld & Kapittelduinen is gelegen op een afstand van circa 1 km van het projectgebied (zie bijlage 3 voor een kaart met de omliggende natuurgebieden).

Ruimtelijke ontwikkelingen in de omgeving van Natura-2000 gebieden kunnen mogelijk een indirect effect hebben op beschermde gebieden (externe werking). Het Kreeklaan 10 heeft een beperkte omvang (oud schoolgebouw en omliggende tuin), hiernaast zullen er geen activiteiten plaatsvinden die een verhoging van industrie of landbouw of een significante toename van de verkeersintensiteit in de omgeving tot gevolg hebben. Effecten van de werkzaamheden op het meest nabij gelegen Natura-2000 gebied worden daarom uitgesloten.

4.1.2 Ligging plangebied ten opzichte van EHS

Het plangebied ligt op circa 1 kilometer van een Ecologische Hoofdstructuur. Tussen het projectgebied en de EHS ligt hoofdzakelijk bebouwing. Door de tussenliggende afstand en het karakter hiervan worden effecten van de werkzaamheden op de EHS uitgesloten.

4.1.3 Toetsing

Vanwege de ligging van het projectgebied en de geringe omvang van de ingreep worden effecten op beschermde Natura-2000 gebieden of de nabijgelegen EHS niet verwacht. Het uitvoeren van een nadere voortoets is niet noodzakelijk.

4.2 Vaatplanten

4.2.1 Aanwezige soorten

Bij het veldbezoek zijn er algemene plantensoorten gevonden, zoals vogelmuur (*Stellaria media*) en klaver (*Trifolium Spp*). Omdat een groot deel van het plangebied uit beton bestaat is er weinig ruimte voor planten.

4.2.2 Toetsing

Beschermde planten zijn niet aangetroffen en worden ook niet in het plangebied verwacht. Er behoeft geen nadere toetsing aan de Flora- en faunawet plaats te vinden met betrekking tot beschermde planten.

4.3 Vogels

4.3.1 Aanwezige soorten

Op het plangebied zijn alleen algemene soorten aanwezig. Dit plangebied biedt weinig ruimte voor een grote biodiversiteit. Er zijn nestelende vogels gevonden in de vogelkasten die de huidige bewoner heeft opgehangen. Het gaat hier om de zwarte roodstaart (*Phoenicurus ochruros*), de winterkoning (*Troglodytes troglodytes*) en de koolmees (*Parus major*). In de struiken zijn twee merel-paren (*Turdus merula*) aangetroffen.

Op het schoolplein staan drie magnolia's waarin geen nestactiviteiten zijn waargenomen. Deze bomen zijn niet geschikt als nestplaats voor roofvogels. Aan de achterkant van het schoolpand staat een bomenlijn van wilgen. Dit is een geschikte nestplaats voor de winterkoning en andere kleine zangvogels. In de wilgen zijn geen nesten waargenomen.

Aan de dakrand van het schoolpand zijn plekken die geschikt zijn voor nesten van gierzwaluw (*Apus apus*) en huismus (*Passer domesticus*). Er zijn ten tijde van het bezoek aan het plangebied geen huismussen waargenomen en de gierzwaluwen waren nog niet aanwezig in Nederland.

4.3.2 Toetsing

Tijdens het broedseizoen (maart t/m juli) kunnen de werkzaamheden tot verstoring van de broedende vogels leiden. Algemene broedvogels kunnen hun nesten verlaten als ze geen rust in hun omgeving vinden. Nestelende vogels zijn beschermd, tijdens de broedperiode mogen de nesten niet verstoord of verwijderd worden.

Omdat in deze periode de gierzwaluw nog niet in Nederland aanwezig is, kan de afwezigheid van gierzwaluwnesten in het schoolgebouw niet worden uitgesloten. Het is aanbevolen om vanaf medio mei de aanwezigheid van deze soort in het plangebied te controleren.

4.4 Grondgebonden zoogdieren

4.4.1 Aanwezige soorten

In het projectgebied kan de aanwezigheid van algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren van tabel 1 niet uitgesloten worden, vanwege de aanwezigheid van onverharde delen.

Vanwege het ontbreken van geschikte habitat wordt het voorkomen van beschermde grondgebonden zoogdieren uitgesloten. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

4.4.2 Toetsing

Er zijn geen sporen van aanwezigheid van beschermde zoogdieren gevonden. Beschermde zoogdieren kunnen worden uitgesloten. Er behoeft geen nadere toetsing aan de Flora- en faunawet plaats te vinden met betrekking tot beschermde zoogdieren.

Met het verwijderen van het aanwezige groen en het vergraven van grond kunnen verblijfplaatsen van tabel 1-soorten verloren gaan en kunnen dieren gedood worden. Voor het verwijderen van verblijfplaatsen en het verwonden van tabel 1-soorten geldt een vrijstelling in het kader van de Flora- en faunawet. De zorgplicht blijft echter wel van toepassing.

4.5 Vleermuizen

4.5.1 Aanwezige soorten

Het schoolpand op het plangebied is door de velen spleten en openingen in de dakrand zeer geschikt voor vleermuizen. Door de tochtige omstandigheden is het niet waarschijnlijk dat dit pand als winterverblijf wordt gebruikt. Het is wel mogelijk dat dit pand in het voorjaar en in de zomer als kraamverblijf of als verblijfplaats voor mannetjes wordt gebruikt. Mogelijk voorkomende soorten zijn: dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en laatvlieger (*Eptesicus serotinus*).

Achter het schoolpand staat een bomenrij wilgen die mogelijk als vliegroute of foerageergebied wordt gebruikt. Hetzelfde kan gelden voor het kanaal aan de westkant en de sloot aan de zuidkant van het plangebied. Foerageergebieden en vliegroutes zijn beschermd indien deze een essentiële functie vervullen voor de populatie vleermuizen in het gebied. Vanwege de aanwezige alternatieven in de directe omgeving (boerderijen, tuinen, watergang etc.) betreft het plangebied Kreeklaan geen mogelijk essentieel foerageergebied of vliegroute.

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen en hun functionele leefomgeving zijn strikt beschermd conform de Flora- en faunawet en behoren tot Bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Verstoring van vleermuizen is ontheffingsplichtig en effecten op de populatie dienen voorkomen te worden.

4.5.2 Toetsing

Dit pand is een mogelijke verblijfplaats voor vleermuizen. De aanwezigheid van deze zoologische groep is in deze periode van het jaar niet vast te stellen. Het is aanbevolen om vanaf eind april tot eind september de aanwezigheid van vleermuizen in dit plangebied nader te onderzoeken om uit te kunnen sluiten dat het schoolpand als verblijfplaats wordt gebruikt. Onderzoek naar vleermuizen dient conform vastgestelde protocollen (vleermuisprotocol 2013, NGB) uitgevoerd te worden en hebben een lange doorlooptijd (voorjaar en najaar).

Tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden tussen zonsondergang en zonsopkomst in de periode maart t/m oktober kunnen foeragerende en vliegende vleermuizen verstoord worden. Voor het verstoren van vleermuizen op niet essentieel functionele gebieden is geen ontheffing van de Flora- en faunawet nodig. De zorgplicht blijft echter wel van toepassing.

4.6 Amfibieën en reptielen

4.6.1 Aanwezige soorten

Vanwege aanwezigheid van onverharde delen in het projectgebied kan de aanwezigheid van algemeen voorkomende amfibieën van tabel 1, zoals de bruine kikker en gewone pad, niet uitgesloten worden. Strikt beschermde amfibieën en reptielen worden vanwege het ontbreken van geschikt biotoop niet verwacht. De sloten nabij het plangebied zijn niet geschikt voor amfibieën vanwege hun diepte en de afwezigheid van waterplanten.

4.6.2 Toetsing

Met het afgraven en verwijderen van onverharde delen kunnen verblijfplaatsen van tabel 1-soorten verloren gaan en kunnen dieren gedood worden. Voor het verwijderen van verblijfplaatsen en het verwonden van tabel 1-soorten is geen ontheffing van de Flora- en faunawet nodig, maar de zorgplicht is wel van toepassing.

4.7 Vissen

4.7.1 Aanwezige soorten

Binnen het projectgebied zijn geen watergangen aanwezig. De aanwezigheid van beschermde vissoorten kan hiermee uitgesloten worden.

4.7.2 Toetsing

Vanwege het ontbreken van geschikt habitat kan het voorkomen van beschermde vissoorten uitgesloten worden.

4.8 Overige beschermde soorten

4.8.1 Aanwezige soorten

De aanwezigheid van overige beschermde soorten wordt uitgesloten, vanwege het ontbreken van geschikt biotoop. Een nadere toetsing is derhalve niet van toepassing voor overige beschermde soorten.

4.8.2 Toetsing

Overige beschermde soorten worden niet verwacht en er is geen sprake van een nader toetsing aan de Flora- en faunawet met betrekking tot overige beschermde soorten.

5 EFFECTEN EN MAATREGELEN

5.1 Beschermde natuurgebieden

5.1.1 Natura 2000

Het projectgebied is niet gelegen in of grenst niet aan gebieden in de Natuurbeschermingswet. Het dichtstbijzijnde Natura-2000 gebied Solleveld & Kapittelduinen is gelegen op een afstand van circa 1 km van het projectgebied (zie bijlage 3 voor een kaart met de omliggende natuurgebieden). Overige Natura 2000-gebieden liggen verder weg. Het projectgebied Kreeklaan heeft een beperkte omvang, hiernaast zullen er geen activiteiten plaatsvinden die een verhoging van industrie of landbouw of een significante toename van de verkeersintensiteit in de omgeving tot gevolg hebben. Effecten van de werkzaamheden op het nabij gelegen Natura-2000 gebied worden uitgesloten.

5.1.2 Ecologische hoofdstructuur

Het projectgebied is gelegen op circa 2 kilometer van de EHS. Tussen het projectgebied en de EHS ligt bebouwing. Effecten van de werkzaamheden op de EHS zijn uitgesloten.

5.2 Beschermde soorten

Op basis van een locatiebezoek en een literatuurstudie is geïnventariseerd welke beschermde soorten er in het projectgebied aanwezig kunnen zijn. Aan de hand van de projectbeschrijving is getoetst of het project in strijd is met de Flora- en faunawet. De conclusie van de toetsing worden hieronder weergegeven.

De onderstaande tabel geeft een beknopte weergave van de effecten van het project op beschermde soorten volgens de Flora- en faunawet of Habitatrichtlijn.

Tabel 4. Resultaten beschermde soorten

Soort	Wet*	Aanwezig	Effecten op functionaliteit
Vaatplanten			
Niet aanwezig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Vogels			
Algemene inheemse vogels	FF3	Aanwezig	Mogelijk verlies en verstoring broedlocaties
Huismus	FF3	Potentieel	Mogelijk verlies en verstoring broedlocaties
Gierzwaluw	FF3	Potentieel	Mogelijk verlies en verstoring broedlocaties
Zoogdieren			
Algemene grondgebonden zoogdieren	FF1	Potentieel	Mogelijk verlies en verstoring verblijfplaatsen
Vleermuizen	FF3	Potentieel	Mogelijk verlies en verstoring verblijfplaatsen
Amfibieën			
Algemene amfibieën	FF1	Potentieel	Mogelijk verlies en verstoring verblijfplaatsen
Vissen			
Niet aanwezig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Overige soorten			
Niet aanwezig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

* FF = Flora- en faunawet, tabel 1 t/m 3, categorie 1 t/m 5, HR = Habitatrichtlijn, Bijlage IV

5.3 Maatregelen

Per (potentieel) aanwezige beschermde soortgroep wordt de vervolprocedure aangegeven.

5.3.1 Vogels

De dakrand van het schoolpand biedt geschikte verblijfslocaties voor de huismus en gierzwaluw. Om aan- of afwezigheid van gierzwaluw en huismus aan te tonen is nader onderzoek noodzakelijk. Hierbij dient een tweede veldbezoek mb.t. de huismus uitgevoerd te worden in de vroege ochtend in de maand april. Gierzwaluwen verblijven en broeden in Nederland vanaf 15 mei tot 15 juli. Gierzwaluw onderzoek bestaat uit een drietal avondbezoeken in deze periode.

De nesten van vogels in het projectgebied zijn beschermd tijdens het broeden. Om verstoring van broedvogels te voorkomen, wordt geadviseerd de werkzaamheden buiten het broedseizoen (grofweg van 15 maart t/m 15 juli) uit te voeren. Als de werkzaamheden plaatsvinden tijdens de broedperiode is het noodzakelijk de struiken en bomen van het plangebied te controleren, zodat nestelende vogels kunnen worden uitgesloten. Indien er nestelende vogels worden aangetroffen dienen de werkzaamheden nabij het nest te worden uitgesteld totdat het nest is uitgevlogen.

5.3.2 *Vleermuizen*

Nader onderzoek naar het schoolpand als mogelijk verblijf voor vleermuizen is noodzakelijk. Ook wordt onderzoek naar de functionaliteit van het plangebied voor de vleermuizen, bijvoorbeeld als paar- of foerageergebied, aanbevolen. Alle verblijfplaatsen van vleermuizen en hun functionele leefomgeving zijn strikt beschermd conform tabel 3 van de Flora- en faunawet en Bijlage IV van de EU Habitatrichtlijn.

Vleermuisonderzoek bestaat uit een voorjaarsonderzoek in de periode 15 mei tot 15 juli en een najaarsonderzoek in de periode 15 augustus tot 1 oktober. Tijdens het voorjaarsonderzoek wordt een veldbezoek gebracht in de vroege ochtend voor de schemering en een tweede in de avond na de schemering. Het najaarsonderzoek bestaat uit een tweetal avondbezoeken.

Met betrekking tot het vleermuisonderzoek is reeds offerte uitgebracht en opdrachtgegeven. De bezoeken staan reeds ingepland.

5.3.3 *Algemeen voorkomende dieren van tabel 1*

Voor het verwijderen van verblijfplaatsen en het verwonden van de potentieel aanwezige tabel 1-soorten geldt een vrijstelling. In het kader van Zorgplicht wordt geadviseerd om een vluchtweg voor dieren te allen tijde te behouden bij het uitvoeren van de werkzaamheden.

6 REFERENTIES

Algemene natuur- en beleidsinformatie

1. 'Flora- en faunawet', Ministerie van LNV, Den Haag, 2002.
2. 'Wijziging Regeling vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet', Staatscourant, Den Haag, 2 februari 2005.
3. 'Natuurbeschermingswet 1998', Ministerie van LNV, 1 oktober 2005.
4. 'Handreiking Flora- en faunawet', W.R.M. van Heusden & S.J. Vreugdenhil, Dienst landelijk gebied, oktober 2008.
5. 'Algemene handreiking Natuurbeschermingswet 1998', ministerie van LNV, www.minlnv.nl.
6. 'Handreiking Bestemmingsplan en Natuurwetgeving', Directie Natuur, Ministerie van LNV, www.minlnv.nl.
7. 'Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet', Dienst Regelingen, Ministerie van LNV, augustus 2009.
8. 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep', Dienst Regelingen, Den Haag, september 2009.

Algemene verspreidingsgegevens en verspreidingsatlassen

9. 'Protocol vleermuizen', Vakberaad vleermuizen, Netwerk Groene Bureaus, 24 januari 2012.
10. www.waarneming.nl
11. www.ravon.nl
12. 'Werkatlas verspreiding zoogdieren in Zuid-Holland 2000-2008', K. Mostert en J. Willemsen, Stichting Zoogdierwerkgroep Zuid-Holland, Delft, december 2008.
13. www.zoogdiervereniging.nl
14. www.sovon.nl
15. www.anemoon.nl

Locatie specifieke informatie en internetpagina's

16. Waarneming Aqua-Terra Nova tijdens het locatiebezoek ten behoeve van deze Eco-effectscan.
17. 'Gedragscode Flora- en Faunawet, Ruimtelijke ontwikkeling & inrichting', Stadswerk, augustus 2010.
18. www.pzh.nl: informatie over de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur
19. Cor Nonhof, Natura 2000 Duinbossen, KNNV afdeling Delfland, 2012
20. <http://pas.natura2000.nl/pages/pas-gebieden.aspx>
21. Visie Ruimte en Mobiliteit, Ontwerp, Provincie Zuid-Holland, juli 2014
22. Spelregels EHS, Beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-Saldobenadering en herbegrenzen EHS, een gezamenlijke uitwerking van rijk en provincies, Ministeries van LNV en VROM en de provincies

BIJLAGE 1 WETTELIJK KADER

Natuurbeschermingswet 1998

De natuurbeschermingswet 1998 heeft als doel het beschermen en in stand houden van bijzondere gebieden in Nederland. Hierin kan onderscheid worden gemaakt in Beschermd Natuurmonumenten en Natura2000-gebieden (zie box). Beschermd Natuurmonumenten omvatten zowel particuliere als staatseigendommen.

Handelingen binnen de beschermde gebieden worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Handelingen of activiteiten binnen én buiten beschermde natuurgebieden die schadelijk kunnen zijn voor de doelstellingen van het gebied zijn verboden, tenzij de minister van EL&I of de provincie een vergunning heeft verleend. Hierbij wordt het 'Nee, tenzij' principe gebruikt en dient rekening gehouden te worden met invloeden van buiten het beschermde natuurgebied, de zogeheten 'externe werking'. Aanvullend dient rekening gehouden te worden met de cumulatie van effecten in relatie tot andere projecten of plannen.

Ecologische Hoofdstructuur

In de EHS worden natuurgebieden onderling tot een samenhangend netwerk verbonden, o.a. via ecologische verbindingzones. Dit netwerk bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten en natuurontwikkelingsgebieden;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer;
- robuuste verbindingen en grote wateren.

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is in het Natuurbeleidsplan geïntroduceerd en het beleid is in de Nota Ruimte overgenomen. De juridische doorwerking van het rijksbeleid van de EHS wordt in de AMvB Ruimte, als onderdeel van de Wet Ruimtelijke Ordening, geborgd. De Provincie is verantwoordelijk voor de aanwijzing, begrenzing en de doelstelling van de EHS-gebieden in een verordening, in veel gevallen een natuurbeheerplan. De provinciale verordening bevat tevens regels voor bestemmingsplannen in de EHS. Dit betreft, conform de Spelregels EHS, een regeling over compensatie die er ten minste voor moet zorgen dat er geen netto verlies aan oppervlakte, samenhang of kwaliteit van de Ecologische Hoofdstructuur optreedt en dat compensatie op de juiste wijze plaatsvindt. Tot slot zorgt de provinciale verordening ervoor dat de gemeente dit in de toelichting van het bestemmingsplan verantwoordt.

Voor de EHS geldt het 'nee, tenzij'-principe: nieuwe activiteiten die de wezenlijke kenmerken en waarden van de ecologische hoofdstructuur significant aantasten zijn verboden, tenzij sprake is van groot openbaar belang, er geen andere mogelijkheden voor realisatie zijn en de negatieve gevolgen beperkt en gecompenseerd worden."

Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden en beschermen van in het wild voorkomende planten- en diersoorten. Ingevolge het 'nee, tenzij principe' zijn handelingen in strijd met de Flora- en Faunawet per definitie verboden. De verboden handelingen zijn opgenomen in de verbodsbepalingen:

- Art. 8: verbod op het plukken, verzamelen, afsnijden, uitsteken, vernielen, beschadigen, onttrekken of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen van beschermde inheemse planten.
- Art. 9: verbod op het doden, verwonden, vangen, bemachtigen of met het oog daartoe opsporen van beschermde inheemse dieren.
- Art. 10: verbod op het opzettelijk verontrusten van beschermde dieren.
- Art. 11: verbod op het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen of verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse dieren.
- Art. 12: verbod op het beschadigen, vernielen en uitnemen van eieren van beschermde dieren.
- Art. 13: verbod op planten of dieren dan wel eieren, nesten of producten van dieren, te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren, of onder zich te hebben.

Aanvullend is in de Flora- en faunawet een zorgplicht opgenomen (artikel 2 Flora- en Faunawet). Uit de zorgplicht volgt dat een ieder die redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora en fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelingen achterwege te laten, dan wel alle maatregelen te treffen die redelijkerwijs van hem geveerd kunnen worden om de gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken.

Ontheffing Flora- en faunawet (artikel 75)

Voor overtreding van verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet kan ontheffing aangevraagd worden. Voorwaarde voor het verkrijgen van een ontheffing is dat het project geen negatief effect heeft op de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten én mits het project een bij wet genoemd belang dient. Voor soorten die aangewezen zijn in de Vogel- of Habitatrichtlijnen dient het project aanvullende belangen te dienen. De beschermde soorten zijn in drie tabellen met verschillende beschermingsniveaus opgenomen. Vogels vallen buiten deze indeling en worden in de volgende paragraaf besproken. Voor algemeen voorkomende soorten (tabel 1) geldt o.a. voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling, waardoor een ontheffing niet nodig is. Voor schaarse soorten (tabel 2) is een ontheffing niet nodig, mits gebruik gemaakt wordt van een gedragscode. Voor strikt beschermde soorten (tabel 3) zal bij ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing nodig zijn. Voor alle inheemse soorten geldt daarnaast de algemene Zorgplicht, waarin gesteld wordt dat schade aan alle planten en dieren, zoveel als redelijkerwijs verwacht kan worden, voorkomen dient te worden.

Vogels

Van alle inheemse vogelsoorten zijn de nesten gedurende het broeden beschermd. De meeste vogels broeden in de periode 15 maart t/m 15 juli. Voor het verstoren van broedende vogels wordt in principe geen ontheffing verleend, omdat de verstoring eenvoudig voorkomen kan worden door de activiteiten buiten het broedseizoen uit te voeren. Van ca. 15 vogelsoorten zijn de nesten jaarrond beschermd. Deze vogelsoorten zijn in vier categorieën ingedeeld⁽⁸⁾:

- Cat 1 betreft vogelsoorten die het nest jaarrond gebruiken als vaste verblijfplaats,
- Cat 2 betreft koloniebroeders die elk broedseizoen terugkeren naar dezelfde nestlocatie en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop,
- Cat 3 betreft overige vogelsoorten die elk broedseizoen terugkeren naar dezelfde nestlocatie en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop,
- Cat 4 betreft vogelsoorten die elk broedseizoen terugkeren naar dezelfde nestlocatie en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn om een nest te bouwen.

Tot slot zijn de nesten van enkele vogelsoorten (uit Cat 5) alleen jaarrond beschermd indien zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen, bijvoorbeeld als in de omgeving van een projectgebied geen of onvoldoende alternatieve geschikte nestplaatsen aangeboden worden.

Voor beschadiging of vernietiging van jaarrond beschermde vogelnesten (art. 11) kan alleen ontheffing worden verleend, indien het project een belang uit de Vogelrichtlijn dient.

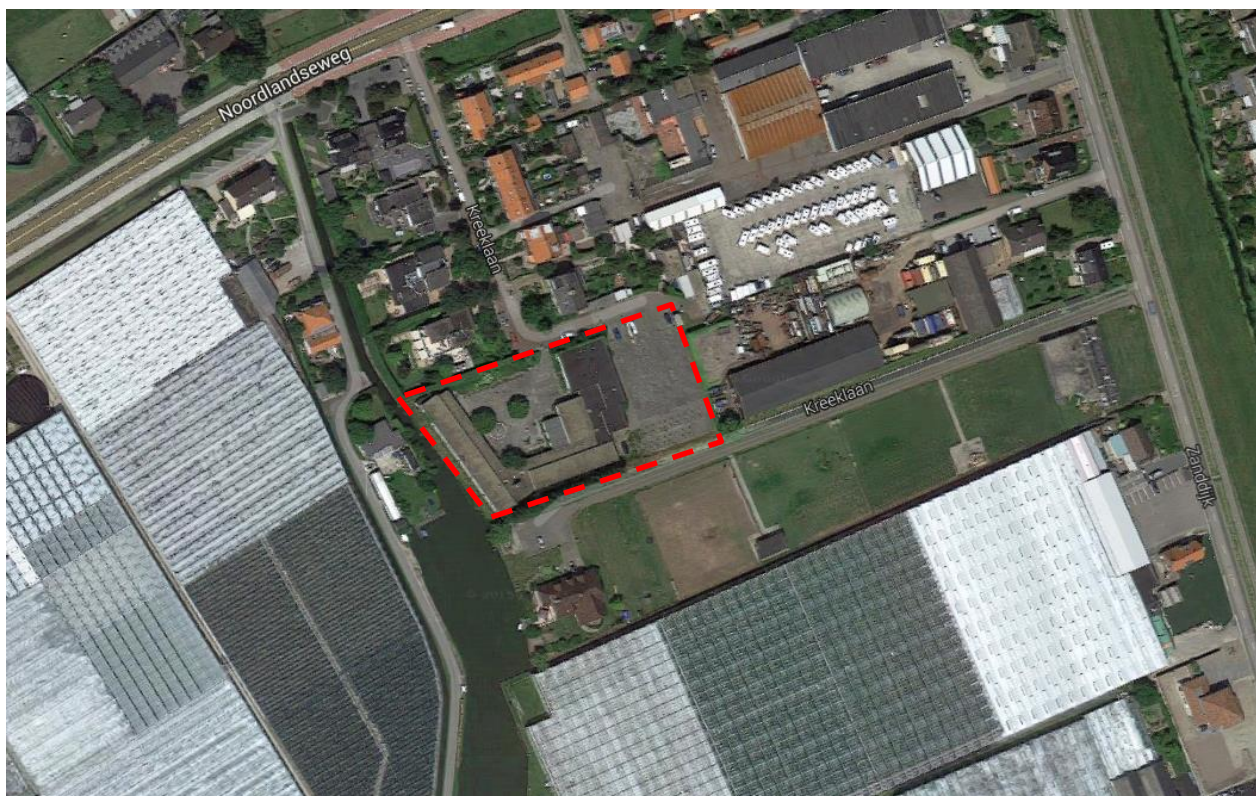
Gedragscode

In een gedragscode is beschreven hoe tijdens de uitvoering van werkzaamheden de schade aan beschermde dieren en planten wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. De gedragscode moet aangeven hoe er in de praktijk "zorgvuldig wordt gehandeld". De gedragscode kan zelf worden opgesteld en ter goedkeuring worden voorgelegd aan de minister van EL&I. Indien men aantoonbaar werkt volgens een goedgekeurde gedragscode, geldt voor bepaalde activiteiten in het leefgebied van soorten van tabel 2 een vrijstelling. Voor bestendig beheer en onderhoudswerkzaamheden in natuurbeheer, landbouw of bosbouw geldt de gedragscode ook voor soorten uit tabel 3, met uitzondering van de soorten die ook onder Bijlage IV van de Habitatrichtlijn vallen.

BIJLAGE 2 PROJECTGEBIED

Bestaande situatie omgeving

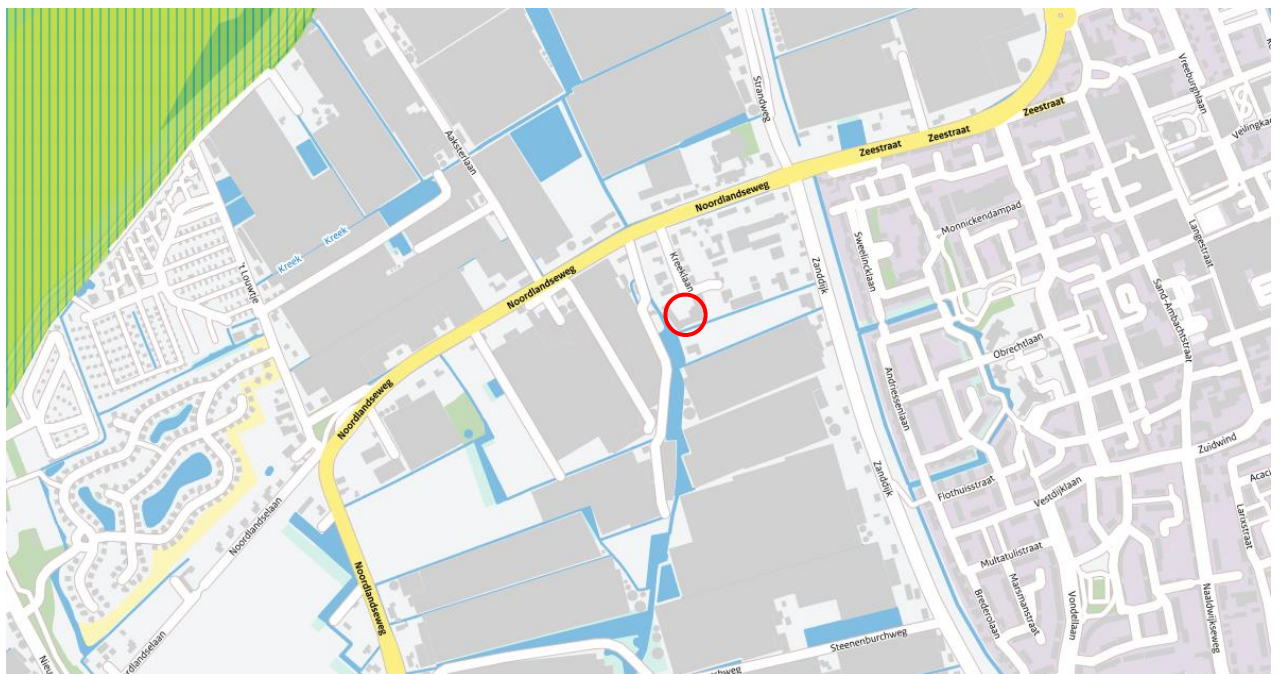
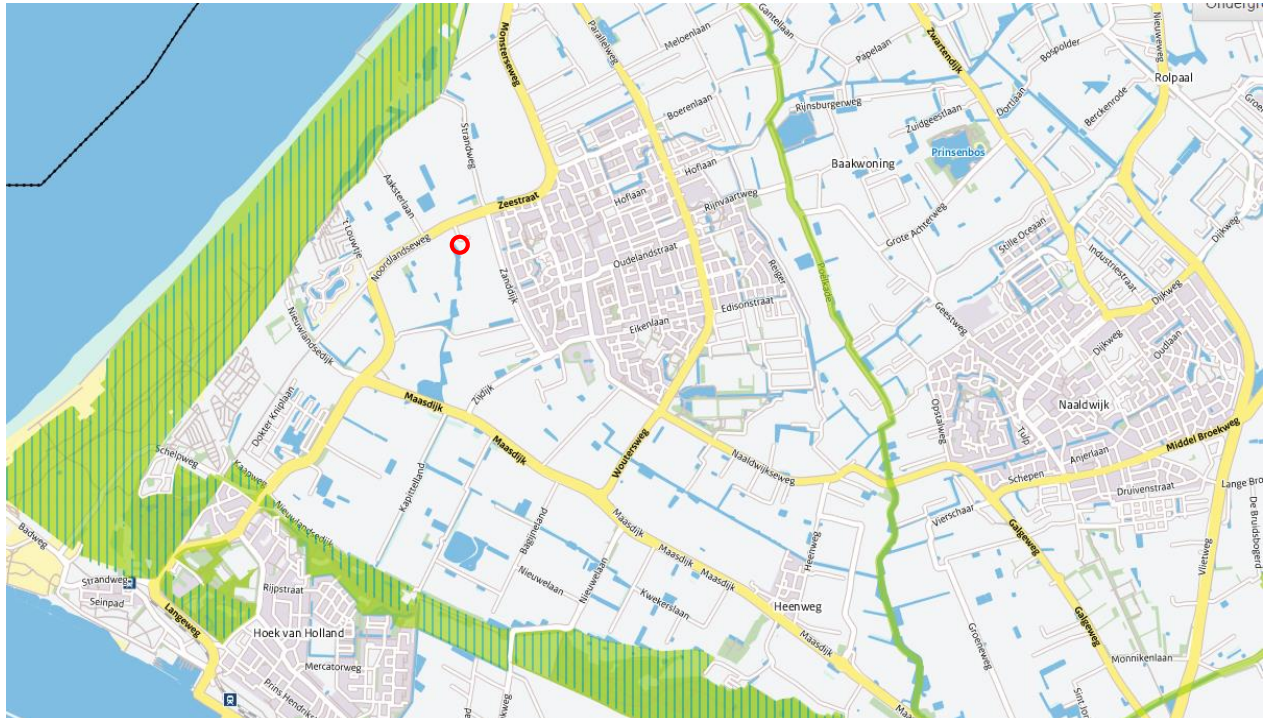

Bestaande situatie projectgebied

 = projectgebied

BIJLAGE 3 BESCHERMDE NATUURGEBIEDEN

Bron: <http://www.ruimtelijkeplannenzuidholland.nl/VRM>. Kaart 3.4

 = ligging projectgebied indicatief